

3. Veiligheid en gezondheid

3.4.3. Zorg om een kind

Inleiding

Kinderopvang 't Mereltje streeft naar samen met de ouders/verzorgers de zorg te dragen voor een goede ontwikkeling van de kinderen, zodanig dat ieder kind zo goed mogelijk functioneert in de groep. Soms vertonen kinderen gedrag dat opvalt in de groep of verloopt de ontwikkeling op één of meerdere gebieden anders dan verwacht. Wij zien het als onze taak om dit te signaleren en onze zorg te delen met de ouders/verzorgers.

Opvallend gedrag

Opvallend of afwijkend gedrag kunnen we onderverdelen in drie categorieën:

- **Teruggetrokken en geremd:** het kind maakt weinig contact, praat niet of nauwelijks, eet niet of amper of is extreem angstig (bv. veel huilen) en aanhankelijk.
- **Extreem druk en impulsief:** het kind kan niet stilzitten, loopt weg, gooit met spullen of handelt zonder na te denken.
- **Opstandig en dwars:** het kind is snel driftig (bv. doordat het niet mee kan komen met de groep), verzet zich tegen de regels, schopt/bijt of irriteert anderen opzettelijk.

Mogelijke oorzaken

Gedrag staat zelden op zichzelf en is vaak een reactie op de omgeving.

Factoren die meespelen zijn:

- **Omgeving en structuur:** er is geen sprake van welbevinden, omdat het kind zich emotioneel niet veilig voelt, of omdat er veranderingen thuis of in de opvoedstijl zijn.
- **Ontwikkeling:** peuters en kleuters leren nog omgaan met emoties; frustratie leidt soms tot woede-uitbarstingen (bijvoorbeeld bij een kind dat nog niet kan praten) of er is een stagnatie in de (fysieke) ontwikkeling.
- **Zintuiglijke overprikkeling:** te veel geluid of drukte kan leiden tot plotselinge woede of juist afsluiting. Ook kan het kind zelf druk gedrag gaan vertonen.

Stappenplan

Om zo zorgvuldig mogelijk met zorg om een kind om te gaan hanteren we het volgende stappenplan:

Stap 1: Observeren en signaleren

Stap 2: Overleggen met collega's en pedagogisch coach

Stap 3: Met ouders praten

Stap 4: Aanpak bepalen in overleg met ouders/ pedagogisch coach

Stap 5: Uitvoeren, pedagogisch coach ondersteunt proces

Stap 6: Evalueren en voortgang bespreken

- **Stap 1 Observeren**

De mentor (of vaste medewerker) observeert nauwkeurig welk gedrag het kind laat zien. Dit zonder interpretaties en zo objectief mogelijk.

Signaleren - Gevoelens van bezorgdheid maak je concreet en helder door middel van:

- De observatiemethode Welbevinden in Situaties WiS 0-4 jr voor kinderdagverblijf en 4-12 jaar voor BSO;
- Informatie die ouders hebben gegeven.

Signalen van zorg kunnen zijn:

- Twijfels over de ontwikkeling;
- Mogelijke aanwezige risicofactoren;
- Opvallend gedrag, dat niet past bij de ontwikkelingsfase.

- **Stap 2 Overleggen met collega's en pedagogisch coach**

- Met directe collega's van de groep wordt besproken hoe zij het kind ervaren en of zij de zorg delen;
- Het gedrag en de zorg wordt besproken met de pedagogisch coach.

- **Stap 3 Met ouders praten**

De mentor deelt de zorg zo vroeg mogelijk met de ouders. Dit kan door ouders, bijvoorbeeld tijdens de overdracht (bij het halen of brengen), te vertellen welk concreet gedrag er gezien wordt. Er wordt aan ouders gevraagd hoe hun kind zich thuis gedraagt, of zij het gedrag herkennen en of ze de eventuele oorzaak weten. Bij complexere problemen kan de mentor een afspraak maken met de ouders om op een geschikte tijd en plaats (verder) te praten. Het kan ook zijn dat ouders zelf aangeven zich zorgen te maken over hun kind. Hierover kan de mentor met de ouders in gesprek gaan en ze informeren hoe het kind zich in de groep gedraagt en hoe zij het kind ervaart.

Als ouders (nog) niet openstaan voor de zorgen van de mentor, kan de mentor:

- Advies inwinnen bij de pedagogisch coach voor begeleiding van het eigen handelen;
- De ouders blijven informeren over het gedrag van het kind.

- **Stap 4 Aanpak bepalen in overleg met ouders/ pedagogisch coach**

Met de ouders spreek je af wat de volgende stap is. Dat kan zijn:

- **Afwachten:** Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. De mentor en de ouders spreken af niets te doen en even af te wachten. Er wordt een vervolgspraak gemaakt om te kijken hoe de ontwikkeling in de tussenliggende periode verlopen is en of er wel of niet vervolgstappen nodig zijn.
- **Observeren:** De mentor en de ouders spreken af het kind een bepaalde tijd te observeren. Vooraf wordt besproken op welk gedrag en in welke situaties het kind wordt geobserveerd wordt. Na de observatietermijn maken ze samen een nieuwe afspraak om de bevindingen te bespreken.
- **Ondersteuning van de pedagogisch coach:** De pedagogisch coach kan komen kijken op de groep en de mentor helpen onderzoeken waar de behoefte van het kind ligt en hoe te reageren op het gedrag.
- **Afspraken maken over de aanpak:** De mentor en de ouders maken afspraken over de aanpak van het kind thuis en op de groep. Aan het einde van het gesprek wordt een termijn afgesproken om te evalueren hoe het gaat.

- **Stap 5: Uitvoeren, pedagogisch coach ondersteunt proces**

Op de groep wordt uitgevoerd wat met ouders besproken is.

De pedagogisch coach is hierover geïnformeerd, ondersteunt waar nodig/wenselijk en houdt vinger aan de pols.

- **Stap 6: Evalueren en voortgang bespreken**

Na de, met ouders, afgesproken termijn wordt in een vervolgspraak besproken of de aanpak voldoende heeft opgeleverd en besluiten ze hoe verder te handelen of dat extra aandacht voor het kind kan worden afgerond.

Wanneer ouders geen hulp willen

Als het, ondanks herhaalde pogingen, niet lukt ouders te begeleiden in de aanpak of het stimuleren van de ontwikkeling van hun kind of het krijgen van een noodzakelijke verwijzing, stopt de verantwoordelijkheid van 't Mereltje. Als het haalbaar is, vangt de groep het kind zo goed mogelijk op. We respecteren de keuze van de ouders, tenzij deze de belangen van het kind ernstig schaadt. In dat geval overlegt de pedagoog met Veilig Thuis. Als de situatie voor andere kinderen onveilig wordt, zet 't Mereltje de opvang stop.

Niet de juiste opvang

Signaleren en preventie van problemen zien wij als een belangrijke taak. Het kan voorkomen dat de individuele behoefte van een kind aan extra zorg en begeleiding niet meer in te passen zijn in de groepssituatie. Bijvoorbeeld in de situatie dat het gedrag of de gezondheid van het kind een gevaar oplevert voor andere kinderen of medewerkers. Of in de situatie dat wij niet meer in staat zijn om een positief opvoedingsklimaat voor het kind te creëren omdat het opvallende gedrag van het kind niet goed kan worden opgevangen in de groep onder de normale condities waaronder 't Mereltje werkt. Voorafgaand aan iedere stap in het protocol kan door 't Mereltje eenzijdig worden besloten tot

beëindiging van plaatsing, of tot tijdelijke beëindiging van plaatsing. Ouders moeten hiervan op de hoogte worden gebracht (ook in acute situaties) door de directie. Ouders krijgen hiervan schriftelijk met opgave van reden bericht. De grens tussen kinderopvang en hulpverlening moet ten alle tijden duidelijk blijven. De kinderopvang biedt niet geïndiceerde zorg. De hulpverlening biedt zorg aan kinderen met geïndiceerde zorg.